

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Νοεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3629

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας».
- 2 Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία».
- 3 Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ».
- 4 Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ».

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. πράξης 281/1-11-2006 (1)

Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας».

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 και ιδίως το άρθρο 6 (ΦΕΚ 148/Α/16.7.2008) «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/Α/25.8.2008), του άρθρου 27 του Ν. 3794/2009 (ΦΕΚ 156/Α/4.9.2009) και της παρ. 5 του άρθρου 37 του Ν. 3848/2010 (ΦΕΚ 71 τ. Α').

2. Τις διατάξεις του Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189, τ. Α' / 2.8.2005) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων. Παράρτημα διπλώματος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Τις διατάξεις της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 τ. Α'), «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. γ' του άρθρου 47 Ν. 4025/2011 (ΦΕΚ 228 τ. Α'), της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 4076/2012 (ΦΕΚ 159 τ. Α') και της παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24 τ. Α').

4. Τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 4301/2014 (ΦΕΚ 223 Α' /7-10-2014).

5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρ. 1 του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

6. Το Π.δ. 85/31.5.2013 (ΦΕΚ 124/Α/3.6.2013), «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών».

7. Τα αποσπάσματα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (συνεδρίαση 11/10/2016).

8. Το απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (3η συνεδρία, 18-10-2016).

9. Το υπ' αριθ. 1892/29.8.2014 έγγραφο της ΑΔΙΠ από το οποίο προκύπτει ότι έχει ολοκληρωθεί η εξωτερική αξιολόγηση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

10. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου με τίτλο «Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας».

Άρθρο 1
Γενικές Διατάξεις

Η Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην «Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας».

Τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει η Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α.

Άρθρο 2 Αντικείμενο-Σκοπός

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η παροχή εξειδικευμένης εκπαίδευσης και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας σε πτυχιούχους Ιατρικής, αλλά και άλλων επιστημόνων υγείας και διοίκησης - οικονομίας, με συναφείς προς το πρόγραμμα γνώσεις, οι οποίοι ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν στο γνωστικό αντικείμενο του Σχεδιασμού και Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας.

Το Πρόγραμμα στοχεύει στην κατάρτιση στελεχών που θα είναι ικανά να αναλάβουν θέσεις διοίκησης στις μονάδες υγείας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και στο να αποτελέσει πυρήνα για την περαιτέρω ανάπτυξη του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου, συμβάλλοντας στη μεταφορά και ανάπτυξη της θεωρητικής τεχνογνωσίας, αλλά και της πρακτικής εμπειρίας.

Ολοκληρώνοντας το Πρόγραμμα, οι φοιτητές θα πρέπει:

- i. να έχουν παρακολουθήσει το σύνολο των μαθημάτων που περιλαμβάνει το πρόγραμμα του ΠΜΣ,
- ii. να έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία τις εργασίες και τις εξετάσεις των μαθημάτων που περιλαμβάνει το πρόγραμμα του ΠΜΣ,
- iii. να έχουν παραδώσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, την οποία θα έχουν υποστηρίξει ενώπιον εξεταστών (εντός της χρονικής διάρκειας που καθορίζεται από τον εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΜΣ).

Άρθρο 3 Μεταπτυχιακός τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στο «Σχεδιασμό και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας» (MSc in Planning and Management of Health Services).

Άρθρο 4 Κατηγορίες πτυχιούχων

Στο ΠΜΣ, που οδηγεί στην απονομή του ΜΔΕ, γίνονται δεκτοί υποψήφιοι οι οποίοι είναι: Πτυχιούχοι Τμημάτων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της ημεδαπής και Πτυχιούχοι αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, (σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρο 4 του Ν. 3685/2008) τμημάτων των επιστημών υγείας και επιστημών διοίκησης και οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, γίνονται δεκτοί, έπειτα από επιλογή, πτυχιούχοι Τμημάτων Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Φαρμακευτικής, Νοσηλευτικής και άλλων επιστημών υγείας, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών και επιστημών με συναφή αντικείμενα. Επιπλέον, γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι ΤΕΙ συναφών αντικειμένων.

Για την αξιολόγηση και την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται τα στοιχεία της παρ. 1.α) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008 και τυχόν πρόσθετα κριτήρια, τα οποία ορίζονται από τα αρμόδια όργανα, όπως ο νόμος ορίζει (παρ. 1.β) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008).

Άρθρο 5 Χρονική διάρκεια

Για την απονομή του τίτλου σπουδών η χρονική διάρκεια ορίζεται για το Μ.Δ.Ε. σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα.

Άρθρο 6 Πρόγραμμα σπουδών

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ανέρχονται σε 90. Το πρόγραμμα μαθημάτων δύναται να εκτελείται και με τη χρήση καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων. Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, τα εργαστήρια και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου του άρθρου 3, καθορίζονται ως εξής:

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΚΥΚΛΟΣ Α: Σχεδιασμός Συστημάτων Υγείας		ΚΥΚΛΟΣ Γ: Πολιτική και Οικονομία της Υγείας	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
A.1. Οργάνωση και Σχεδιασμός Υπηρεσιών Υγείας	7	Γ.1. Πολιτική Υγείας - Διαδικασία Λήψης Αποφάσεων	7
A.2. Κοινωνιολογία και Ψυχολογία της Υγείας	4	Γ.2. Εισαγωγή στα Οικονομικά της Υγείας	4
A.3. Δίκαιο Υγείας - Βιοηθική	4	Γ.3. Ποιότητα και Ασφάλεια στις Υπηρεσίες Υγείας	4

ΚΥΚΛΟΣ Β: Μεθοδολογία Έρευνας στις Υπηρεσίες Υγείας		ΚΥΚΛΟΣ Δ: Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
B.1. Μεθοδολογία Έρευνας - Επιδημιολογία - Στατιστική στις Υπηρεσίες Υγείας	7	Δ.1. Εισαγωγή στη Διοίκηση - Διαχείριση Υπηρεσιών Υγείας	7
B.2. Πληροφορική Υγείας	4	Δ.2. Διοίκηση Ολικής Ποιότητας - Στρατηγική Διοίκηση	4
B.3. Επιχειρησιακή Έρευνα - Διαχείριση Έργων	4	Δ.3. Marketing Υπηρεσιών Υγείας	4
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
E.1. Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας	30 ECTS

Άρθρο 7
Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται τριάντα (30) άτομα κατ' έτος.

Άρθρο 8
Προσωπικό

Στο ΠΜΣ προβλέπεται να απασχοληθούν:

α) Μέλη ΔΕΠ από την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ,

β) Μέλη ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ και ΤΕΙ της ημεδαπής και διδάσκοντες ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και άλλες κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 4009/11, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 9
Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν οι χώροι διδασκαλίας, οι βιβλιοθήκες και ο υπάρχον εξοπλισμός της Ιατρικής Σχολής. Οι εξειδικευμένες ανάγκες πρόκειται να καλυφθούν με κατά περίπτωση προμήθεια πρόσθετου εξοπλισμού, διαμόρφωση κατάλληλων χώρων και εμπλουτισμό βιβλιοθηκών.

Άρθρο 10
Διάρκεια Λειτουργίας

Το Π.Μ.Σ. «Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας» θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 11
Κόστος Λειτουργίας

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α'), το 65% του ετήσιου κόστους λειτουργίας του ΠΜΣ αφορά τις λειτουργικές δαπάνες, ανέρχεται στο ποσό των τριάντα εννέα χιλιάδων ευρώ (39.000 €) και αναλύεται ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ
Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών	25.000,00
Μετακινήσεις	3.900,00
Αναλώσιμα και λοιπές προμήθειες	3.900,00
Υποτροφίες	2.000,00
Εξοπλισμοί	2.500,00
Γενικές Δαπάνες	1.700,00
ΣΥΝΟΛΟ	39.000,00

Το κόστος λειτουργίας του ΠΜΣ «Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας» θα καλύπτεται από:

I. Χρηματοδότηση από φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως ερευνητικά προγράμματα ΓΓΕΤ, και την Ευρωπαϊκή Ένωση,

II. Εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων στην επισημοποιημένη περιοχή του Π.Μ.Σ.,

III. Εκτέλεση προγραμματικών συμφωνιών με φορείς του δημόσιου τομέα μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ και έγκριση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ,

IV. Έσοδα από τη διάθεση εκπαιδευτικού υλικού που παράγεται στο πλαίσιο ερευνητικών εργασιών μελών ΔΕΠ,

V. Χορηγίες και δωρεές,

VI. Δίδακτρα. Στην περίπτωση που υπάρξει δυνατότητα χορήγησης χρηματοδότησης σε οποιαδήποτε φάση του προγράμματος, τα δίδακτρα προσαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό λειτουργίας μεταπτυχιακών σπουδών και τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθ. πράξης 282/1-11-2016 (2)

Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία».

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 και ιδίως το άρθρο 6 (ΦΕΚ 148/Α/16.7.2008) «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/Α/25.8.2008), του άρθρου 27 του Ν. 3794/2009 (ΦΕΚ 156/Α/4.9.2009) και της παρ. 5 του άρθρου 37 του Ν. 3848/2010 (ΦΕΚ 71 τ. Α').

2. Τις διατάξεις του Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189, τ. Α' / 2.8.2005) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων. Παράρτημα διπλώματος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Τις διατάξεις της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 τ. Α'), «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. γ' του άρθρου 47

Ν. 4025/2011 (ΦΕΚ 228 τ. Α'), της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 4076/2012 (ΦΕΚ 159 τ. Α') και της παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24 τ. Α').

4. Τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 4301/2014 (ΦΕΚ 223 Α' / 7-10-2014).

5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρ. 1 του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

6. Το Π.δ. 85/31.5.2013 (ΦΕΚ 124/Α/3.6.2013), «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών».

7. Το απόσπασμα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (συνεδρίαση 11/10/2016).

8. Το απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (3η συνεδρία, 18-10-2016).

9. Το υπ' αριθ. 1892/29.8.2014 έγγραφο της ΑΔΙΠ από το οποίο προκύπτει ότι έχει ολοκληρωθεί η εξωτερική αξιολόγηση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

10. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου με τίτλο «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία».

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Η Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία». Τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει η Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α.

Άρθρο 2

Αντικείμενο-Σκοπός

Αντικείμενο του ΠΜΣ είναι η υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, την προαγωγή της γνώσης και την έρευνα στην Ρευματολογία και μυοσκελετική υγεία.

Το Πρόγραμμα στοχεύει:

- Να εκπαιδεύσει και να εξειδικεύσει νέους επιστήμονες στο αναπτυσσόμενο πεδίο της Ρευματολογίας και μυοσκελετικής υγείας.

- Να προάγει τη συντονισμένη διαγνωστική προσέγγιση και θεραπευτική διαχείριση ασθενών με ρευματικές και μυοσκελετικές παθήσεις από καλά εκπαιδευμένη ομάδα επαγγελματιών υγείας (ιατρούς, νοσηλεύτες, φυσικοθεραπευτές κ.λπ.).

- Να προάγει πολιτικές πρόληψης των συχνότερων ρευματολογικών και μυοσκελετικών παθήσεων.

Ολοκληρώνοντας το Πρόγραμμα, οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. θα μπορούν να:

- Να στελεχώσουν Ρευματολογικές Μονάδες και Τμήματα στον Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα.

- Να απασχοληθούν σε θέσεις που απαιτούν υψηλό επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων του γνωστικού αντικείμενου.
- Να διδάσκουν στο γνωστικό αντικείμενο.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακός τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στη «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία» (MSc in Rheumatology - Musculoskeletal Health).

Άρθρο 4

Κατηγορίες πτυχιούχων

Στο ΠΜΣ, που οδηγεί στην απονομή του ΜΔΕ, γίνονται δεκτοί υποψήφιοι οι οποίοι είναι:

- Κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ Τμημάτων Ιατρικής και άλλων τμημάτων των συναφούς γνωστικού αντικείμενου (Επιστημών Υγείας, Νοσηλευτικής) της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

- Κάτοχοι πτυχίου ΤΕΙ Τμημάτων Νοσηλευτικής, Φυσικοθεραπείας και λοιπών Επιστημών Υγείας της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. (σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρο 4 του Ν. 3685/2008).

Για την αξιολόγηση και την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται τα στοιχεία της παρ. 1.α) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008 και τυχόν πρόσθετα κριτήρια, τα οποία ορίζονται από τα αρμόδια όργανα, όπως ο νόμος ορίζει (παρ. 1.β) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008).

Άρθρο 5

Χρονική διάρκεια

Για την απονομή του τίτλου σπουδών η χρονική διάρκεια ορίζεται για το Μ.Δ.Ε. σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα σπουδών

Το πρόγραμμα μαθημάτων δύναται να εκτελείται και με τη χρήση καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων. Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, τα εργαστήρια και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου του άρθρου 3, καθορίζονται ως εξής:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		30
Βασικές αρχές ρευματολογίας - μυοσκελετικής υγείας	A	2
Δομή και λειτουργία μυοσκελετικού συστήματος	A	3
Βασικές αρχές ανοσολογίας	A	2
Επιδημιολογία ρευματικών - μυοσκελετικών παθήσεων Ρευματικές/μυοσκελετικές παθήσεις και Δημόσια υγεία	A	2
Κλινική σημειολογία ρευματικών - μυοσκελετικών παθήσεων	A	2
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα - Σπονδυλοαρθρίτιδες	A	2
Συστηματικές ρευματικές παθήσεις	A	2
Κρυσταλλογενείς αρθρίτιδες - Λοιμώξεις αρθρώσεων και οστών	A	2
Εκφυλιστικές παθήσεις οστών - αρθρώσεων	A	2
Φροντιστήρια κλινικής εξάσκησης: Κλινική εξέταση ασθενών - Μετρολογία ρευματικών - μυοσκελετικών νοσημάτων	A	3
Οστεοπόρωση -Γυναικεία υγεία - Εγκυμοσύνη	A	2

Διάφορες παθήσεις που προσβάλλουν το μυοσκελετικό σύστημα	A	2
Ρευματισμοί μαλακών μορίων	A	2
Συννοσηρότητες σε ασθενείς με ρευματικές παθήσεις	A	2
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		30
Φροντιστήρια κλινικής εξάσκησης: Απεικόνιση -Εργαστήριο στις ρευματικές/ μυοσκελετικές παθήσεις. Υπερηχογραφία μυοσκελετικού - Οστική πυκνομετρία	B	3
Ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις ρευματικών και μυοσκελετικών παθήσεων	B	2
Μυοσκελετικές κακώσεις	B	3
Αθλητιατρική	B	2
Γενικές αρχές αντιμετώπισης ρευματικών-μυοσκελετικών παθήσεων	B	2
Φαρμακευτική αγωγή	B	3
Χειρουργική αγωγή	B	3
Ο ρόλος της φυσικοθεραπείας στη θεραπεία ρευματικών/μυοσκελετικών παθήσεων	B	3
Ο νοσηλευτικός ρόλος στη θεραπευτική αντιμετώπιση και παρακολούθηση ασθενών με ρευματικές και μυοσκελετικές παθήσεις	B	3
Φροντιστήριο κλινικής εξάσκησης: Φυσιοθεραπεία, εργοθεραπεία και αποκατάσταση ασθενών με ρευματικές και μυοσκελετικές παθήσεις	B	3
Φροντιστήρια κλινικής εξάσκησης: Ημερήσια Νοσηλεία ρευματικών παθήσεων (ενδοφλέβιες εγχύσεις, εξωτερικό ιατρείο)	B	3
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ		30
Διπλωματική εργασία	Γ	30
ΣΥΝΟΛΟ ECTS		90

Για τη λήψη του ΜΔΕ απαιτείται συνολικά:

1. Η συγκέντρωση 48 πιστωτικών μονάδων από τα υποχρεωτικά μαθήματα,
2. Η συγκέντρωση 12 πιστωτικών μονάδων από τα φροντιστήρια κλινικής εξάσκησης και
3. Η συγκέντρωση 30 μονάδων από την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 7
Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε σαράντα (40) άτομα κατ' έτος.

Άρθρο 8
Προσωπικό

Στο ΠΜΣ προβλέπεται να απασχοληθούν:

- α) Μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ,
- β) Καθηγητές άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής και διδάσκοντες ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και άλλες κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική Υποδομή

Η Ιατρική Σχολή διαθέτει την κτιριακή υποδομή, τις βιβλιοθήκες και τον υπάρχοντα εξοπλισμό για την υποστήριξη του Π.Μ.Σ. Οι εξειδικευμένες ανάγκες του Π.Μ.Σ. θα καλυφθούν με προμήθεια πρόσθετου εξοπλισμού, διαμόρφωση κατάλληλων χώρων και εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών. Στις περιπτώσεις που η κτιριακή υποδομή δεν είναι επαρκής, επιτρέπεται η ενοικίαση των απαραίτητων χώρων.

Άρθρο 10

Διάρκεια Λειτουργίας

Το Π.Μ.Σ. «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία» θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2023 - 2024 με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 11

Κόστος Λειτουργίας

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α') το 65% του ετήσιου κόστους λειτουργίας του ΠΜΣ αφορά τις λειτουργικές δαπάνες, ανέρχεται στο ποσό των εξήντα χιλιάδων ευρώ (60.000 €) και αναλύεται ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ
Αμοιβές - Αποζημιώσεις διοικητικού, διδακτικού και τεχνικού προσωπικού	40.000
Δαπάνες για αναλώσιμα και άλλες προμήθειες	3.000
Δαπάνες για προμήθεια έντυπου υλικού και βιβλίων	3.000
Δαπάνες μετακινήσεων	9.000
Δαπάνες για προμήθεια συντήρηση λογισμικού εξοπλισμού	3.000
Γενικές δαπάνες	2.000
ΣΥΝΟΛΟ	60.000

Το κόστος λειτουργίας του ΠΜΣ «Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία» θα καλύπτεται: α) από δίδακτρα φοιτητών, β) ερευνητικά προγράμματα, γ) κοινοτική επιχορήγηση ή κοινοτικά προγράμματα, δ) χορηγίες - δωρεές.

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό λειτουργίας μεταπτυχιακών σπουδών και τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθ. πράξης 283/1-11-2016

(3)

Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ».

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 και ιδίως το άρθρο 6 (ΦΕΚ 148/Α/16.7.2008) «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/Α/25.8.2008), του άρθρου 27 του Ν. 3794/2009 (ΦΕΚ 156/Α/4.9.2009) και της παρ. 5 του άρθρου 37 του Ν. 3848/2010 (ΦΕΚ 71 τ. Α').

2. Τις διατάξεις του Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189, τ. Α'/2.8.2005) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων. Παράρτημα διπλώματος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Τις διατάξεις της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 τ. Α'), «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. γ' του άρθρου 47 Ν. 4025/2011 (ΦΕΚ 228 τ. Α'), της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 4076/2012 (ΦΕΚ 159 τ. Α') και της παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24 τ. Α').

4. Τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 4301/2014 (ΦΕΚ 223 Α'/7-10-2014).

5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρ. 1 του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

6. Το Π.δ. 85/31.5.2013 (ΦΕΚ 124/Α/3.6.2013), «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών».

7. Τα αποσπάσματα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (συνεδρίαση 11/10/2016).

8. Το απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης της Συγκλήτου Ειδικής Σύθεσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (3η συνεδρία, 18/10/2016).

9. Το υπ' αριθ. 1892/29.8.2014 έγγραφο της ΑΔΙΠ από το οποίο προκύπτει ότι έχει ολοκληρωθεί η εξωτερική αξιολόγηση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

10. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου με τίτλο «ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ».

Άρθρο 1
Γενικές Διατάξεις

Η Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην «ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ».

Τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει η Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α.

Άρθρο 2
Αντικείμενο - Σκοπός

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η «Περιοχική Αναισθησία». Το Πρόγραμμα στοχεύει στην εκπαίδευση ειδικευόμενων και ειδικευμένων αναισθησιολόγων στην Περιοχική Αναισθησία με υπερηχογραφική απεικόνιση.

Ολοκληρώνοντας το Πρόγραμμα, οι φοιτητές θα πρέπει:

- εκτελούν τεχνικές περιοχικής αναισθησίας
- αναγνωρίζουν και εκτελούν τις παραπάνω τεχνικές με τη χρήση υπερήχων

Άρθρο 3
Μεταπτυχιακός τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στην «ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ» (MSc in REGIONAL ANESTHESIA).

Άρθρο 4
Κατηγορίες πτυχιούχων

Στο ΠΜΣ, που οδηγεί στην απονομή του ΜΔΕ, γίνονται δεκτοί υποψήφιοι οι οποίοι είναι Πτυχιούχοι Τμημάτων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της ημεδαπής και Πτυχιούχοι αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, (σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρο 4 του Ν. 3685/2008).

Για την αξιολόγηση και την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται τα στοιχεία της παρ. 1.α) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008 και τυχόν πρόσθετα κριτήρια, τα οποία ορίζονται από τα αρμόδια όργανα, όπως ο νόμος ορίζει (παρ. 1.β) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008).

Άρθρο 5
Χρονική διάρκεια

Για την απονομή του τίτλου σπουδών η χρονική διάρκεια ορίζεται για το Μ.Δ.Ε. σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα.

Άρθρο 6
Πρόγραμμα σπουδών

Το πρόγραμμα μαθημάτων δύναται να εκτελείται και με τη χρήση καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων. Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, τα εργαστήρια και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου του άρθρου 3, καθορίζονται ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Α. ΦΥΣΙΚΗ ΥΠΕΡΗΧΩΝ	2	Ζ. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ ΜΕΣΟΠΛΕΥΡΙΩΝ ΝΕΥΡΩΝ	4
Β. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	3	Η. ΠΑΡΑΣΠΟΝΔΥΛΙΚΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ	6
Γ. ΒΡΑΧΙΟΝΙΟ ΠΛΕΓΜΑ	8	Θ. ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ	6
Δ. ΟΣΦΥΪΚΟ ΠΛΕΓΜΑ	7	Ι. ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΩΝ ΝΕΥΡΩΝ	6
Ε. ΙΕΡΟ ΠΛΕΓΜΑ	6	Κ. ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟΙ ΝΕΥΡΙΚΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ	6
ΣΤ. ΑΥΧΕΝΙΚΟ ΠΛΕΓΜΑ	4	Λ. ΕΞΟΜΟΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ	2
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
Διπλωματική εργασία	30 ECTS

Άρθρο 7
Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε δέκα (10) άτομα κατ' έτος.

Άρθρο 8
Προσωπικό

Στο ΠΜΣ προβλέπεται να απασχοληθούν:

α) Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ,
β) Καθηγητές άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής και διδάσκοντες ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και άλλες κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 4009/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 9
Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν οι χώροι διδασκαλίας και οι βιβλιοθήκες της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ και της Β' Πανεπιστημιακής Κλινικής Αναισθησιολογίας.

Άρθρο 10
Διάρκεια Λειτουργίας

Το Π.Μ.Σ. «ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ» θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2023 - 2024 με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 11
Κόστος Λειτουργίας

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α'), το 65% του ετήσιου κόστους λειτουργίας του ΠΜΣ αφορά τις λειτουργικές δαπάνες, ανέρχεται στο ποσό των δεκατριών χιλιάδων ευρώ (13.000 €) και αναλύεται ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ
Δαπάνες για αναλώσιμα και άλλες προμήθειες	2000
Ανθρώπινο δυναμικό (γραμματεία)	2000
Αμοιβές (Δαπάνες εξωτερικών συνεργατών)	2000
Εξοπλισμός (προμήθεια - συντήρηση)	5000
Έξοδα ταξιδίων - Δαπάνες μετακίνησης	1000
Εκπαιδευτικό υλικό διδασκαλίας (ηλεκτρονικό και έντυπο)	500
Έξοδα αιθουσών διδασκαλίας	500
ΣΥΝΟΛΟ	13.000

Το κόστος λειτουργίας του ΠΜΣ ΠΕΡΙΟΧΙΚΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ θα καλύπτεται α) από δίδακτρα φοιτητών, β) κοινοτική επιχορήγηση ή κοινοτικά προγράμματα, γ) ερευνητικά προγράμματα.

Άρθρο 12
Μεταβατικές διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό λειτουργίας μεταπτυχιακών σπουδών και τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης
ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθ. πράξης 284/1-11-2016 (4)

Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ».

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 και ιδίως το άρθρο 6 (ΦΕΚ 148/Α/16.7.2008) «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/Α/25.8.2008), του άρθρου 27 του Ν. 3794/2009 (ΦΕΚ 156/Α/4.9.2009) και της παρ. 5 του άρθρου 37 του Ν. 3848/2010 (ΦΕΚ 71 τ. Α').

2. Τις διατάξεις του Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189, τ. Α' / 2.8.2005) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων. Παράρτημα διπλώματος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Τις διατάξεις της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011(ΦΕΚ 195 τ. Α'), «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. γ' του άρθρου 47 Ν. 4025/2011 (ΦΕΚ 228 τ. Α'), της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 4076/2012 (ΦΕΚ 159 τ. Α') και της παρ. 2 του άρθρου 34 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24 τ. Α').

4. Τις διατάξεις του άρθρου 34 του Ν. 4301/2014 (ΦΕΚ 223 Α'/7-10-2014).

5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρ. 1 του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

6. Το Π.δ. 85/31.5.2013 (ΦΕΚ 124/Α/3.6.2013), «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών».

7. Τα αποσπάσματα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύγκλησης της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (συνεδρίαση 11/10/2016).

8. Το απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου Ειδικής Σύγκλησης της Συγκλήτου Ειδικής Σύγκλησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (3η συνεδρία, 18/10/2016).

9. Το υπ' αριθ. 1892/29.8.2014 έγγραφο της ΑΔΙΠ από το οποίο προκύπτει ότι έχει ολοκληρωθεί η εξωτερική αξιολόγηση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

10. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου με τίτλο «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ».

Άρθρο 1
Γενικές Διατάξεις

Η Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το

ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών με τίτλο «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ».

Τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος αναλαμβάνει η Ιατρική Σχολή του Ε.Κ.Π.Α.

Άρθρο 2
Αντικείμενο - Σκοπός

Αντικείμενο του ΠΜΣ με τίτλο «Κλινικές Μελέτες: Σχεδιασμός και Εκτέλεση» είναι η ανάπτυξη μεταπτυχιακών σπουδών και έρευνας υψηλού επιπέδου στο πεδίο αιχμής του σχεδιασμού και εκτέλεσης κλινικών μελετών. Οι κλινικές μελέτες είναι ερευνητικές μελέτες για φαρμακευτικά σκευάσματα, συνδυασμούς σκευασμάτων ή ιατροτεχνολογικά βοηθήματα/συσσκευές που διεξάγονται για να απαντηθούν επιστημονικά ερωτήματα και να βρεθούν καλύτεροι τρόποι ώστε να διαγνωστούν, να θεραπευθούν ή να προληφθούν παθήσεις. Παράλληλα, οι μελέτες αυτές συχνά βοηθούν στην κατανόηση σε βάθος παθοφυσιολογικών μηχανισμών νοσημάτων. Μια κλινική μελέτη διεξάγεται σε άτομα και ασθενείς που εθελοντικά συμμετέχουν και λαμβάνουν ένα νέο φάρμακο ή θεραπεία ή ιατροτεχνολογικό βοήθημα ή συσκευή. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα ερευνητικά φάρμακα ή οι βιολογικοί παράγοντες ή οι βιοϊατρικές τεχνολογίες δεν έχουν έγκριση κυκλοφορίας από τους Οργανισμούς Φαρμάκων, αλλά υπόκεινται σε ειδικές αξιολογήσεις από Επιστημονικές, Εγκριτικές και Δεοντολογικές Αρχές πριν τη χρήση τους στο πλαίσιο των κλινικών μελετών. Μερικές φορές, φάρμακα που κυκλοφορούν στην αγορά, μελετώνται σε μια νέα πάθηση ή για την απόκτηση περισσότερων πληροφοριών για την αποτελεσματικότητα και την ασφάλειά τους. Οι περισσότερες κλινικές μελέτες που αφορούν την έρευνα και ανάπτυξη ενός νέου φαρμακευτικού προϊόντος ακολουθούν μια συγκεκριμένη σειρά βημάτων (φάσεις 1-4).

Τα οφέλη από τη συμμετοχή σε κλινικές μελέτες είναι πολλαπλά τόσο για τους ασθενείς όσο και για το συμμετέχον ιατρονοσηλευτικό και άλλο προσωπικό: α) άμεση επαφή με τη διαδικασία παραγωγής και έγκρισης ενός καινούργιου φαρμάκου ή συνδυασμού φαρμάκων σε νοσήματα που πολλές φορές είναι ανίατα, β) διάθεση νέων, καινοτόμων φαρμάκων στους Έλληνες ασθενείς που χορηγούνται δωρεάν στο πλαίσιο της κλινικής δοκιμής, γ) ανάπτυξη νέων μοντέλων θεραπείας, κ.ά. Η σημασία που έχει αποκτήσει η διενέργεια κλινικών μελετών κατά την τελευταία δεκαετία και τα οφέλη που απορρέουν από αυτή έχει αναγνωριστεί και από την Ελληνική Πολιτεία.

Οι κλινικές μελέτες διεξάγονται σύμφωνα με διεθνείς δεοντολογικές αρχές της Ορθής Κλινικής Πρακτικής και το Νομοθετικό Πλαίσιο που ισχύει σε κάθε χώρα. Οι ηθικές αρχές που οφείλουν να διέπουν τη διεξαγωγή μιας κλινικής δοκιμής θα πρέπει να απασχολούν τους ερευνητές από τη φάση του σχεδιασμού έως και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων. Υπάρχουν πολλές δικλίδες ασφαλείας, έτσι ώστε να προφυλάσσεται η καλή υγεία των συμμετεχόντων σε μία κλινική μελέτη. Το έντυπο

πληροφόρησης και συγκατάθεσης ασθενούς παρέχει στους ασθενείς ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τα οφέλη και τους κινδύνους από τη συμμετοχή στη μελέτη. Παράλληλα, η Εθνική Επιτροπή Δεοντολογίας διασφαλίζει την προστασία των συμμετεχόντων στη μελέτη και να εξασφαλίσει ότι η μελέτη διεξάγεται σύμφωνα με τους ηθικούς και νομικούς κώδικες που διέπουν τις ιατρικές πρακτικές στη χώρα. Η Διακήρυξη του Ελσίνκι αναγνωρίζεται διεθνώς ως η βάση για τα ηθικά ζητήματα τα οποία προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή μελετών σε ανθρώπινους πληθυσμούς. Η κλινική έρευνα στην Ευρώπη διεξάγεται σύμφωνα με τους ηθικούς κανόνες που συμπεριλαμβάνονται στη Διακήρυξη του Ελσίνκι για τα δικαιώματα των ασθενών. Όπως γίνεται αντιληπτό από τα παραπάνω, ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή των κλινικών μελετών πρέπει να γίνεται από αυστηρά εξειδικευμένο προσωπικό, ιατρούς, νοσηλευτές, γραμματειακό προσωπικό και προσωπικό ελέγχου ποιότητας, ώστε να εξασφαλίζονται οι συνθήκες που ορίζονται από τους νόμους και τη δεοντολογία, για την ασφάλεια και σωστή παρακολούθηση των ασθενών που μετέχουν σε αυτές.

Ο σκοπός του συγκεκριμένου ΠΜΣ έχει βασικό στόχο την απόκτηση των κατάλληλων γνώσεων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίες θα τους επιτρέψουν να κατανοούν τη μεθοδολογία για την ανάπτυξη ερευνητικών πρωτοκόλλων και τη διεξαγωγή κλινικών μελετών. Ειδικότερα μετά τη διδασκαλία και επιτυχή εξέταση των μαθημάτων οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζουν τις φάσεις μιας κλινικής μελέτης και να αντιλαμβάνονται τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους.
- Να γνωρίζουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη διεξαγωγή μιας κλινικής μελέτης.
- Να θέτουν τους κατάλληλους στόχους-ερωτήματα μια κλινικής μελέτης και να επιλέγουν το είδος της μελέτης που χρειάζεται για να απαντήσουν στα ερωτήματα αυτά.
- Να γνωρίζουν και να αποκτήσουν εξοικείωση με τις αρχές της Ορθής Κλινικής Πρακτικής, καθώς και να εντοπίζουν χαρακτηριστικές πρακτικές αποκλίσεων από αυτήν και να αναπτύσσουν τις κατάλληλες κατά περίπτωση διορθωτικές ενέργειες.
- Να εκτιμούν το μέγεθος του δείγματος της μελέτης που απαιτείται για να έχει στατιστική βαρύτητα η μελέτη που σχεδιάζουν.
- Να κατανοούν και να εφαρμόζουν τις στατιστικές μεθόδους που χρειάζονται για να αναλυθούν τα δεδομένα μιας μελέτης, να εξηγούν τα αποτελέσματα της μελέτης και να τα αναφέρουν είτε με τη μορφή περιλήψης σε επιστημονικό συνέδριο είτε ως ερευνητική εργασία σε επιστημονικό περιοδικό.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακός τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) με τίτλο «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ» (MSc in CLINICAL TRIALS: DESIGN AND CONDUCT).

Άρθρο 4

Κατηγορίες πτυχιούχων

Στο ΠΜΣ, που οδηγεί στην απονομή του ΜΔΕ, γίνονται δεκτοί υποψήφιοι οι οποίοι είναι:

Πτυχιούχοι Σχολών Επιστημών Υγείας Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. και έχουν ειδικό ενδιαφέρον στον σχεδιασμό και τη διενέργεια κλινικών μελετών. Επίσης κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. μη Επιστημών Υγείας θα μπορούν να γίνουν δεκτοί στο πρόγραμμα εφ' όσον έχουν τεκμηριωμένα δυο έτη εργασίας στον τομέα της Υγείας. Για την αξιολόγηση και την επιλογή των υποψηφίων συνεκτιμώνται τα στοιχεία της παρ. 1.α) άρθ. 4 του Ν. 3685/08 και τυχόν πρόσθετα κριτήρια, τα οποία ορίζονται από τα αρμόδια όργανα, όπως ο νόμος ορίζει (παρ. 1.β) άρθ. 4 του Ν. 3685/2008). Ειδικότερα η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών θα γίνεται με συνεκτίμηση των παρακάτω κριτηρίων:

- γενικός βαθμός πτυχίου,
- τυχόν διπλωματική - πτυχιακή εργασία του υποψηφίου σε συναφές αντικείμενο,
- ύπαρξη άλλου μεταπτυχιακού τίτλου,
- τυχόν ερευνητική δραστηριότητα και επιστημονικό έργο του υποψηφίου (επιστημονικές εργασίες - δημοσιεύσεις),
- τυχόν επαγγελματική ή κλινική εμπειρία σχετική με το αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος,
- πιστοποιημένη γνώση της αγγλικής ή άλλων ξένων γλωσσών,
- συστατικές επιστολές - δύο τουλάχιστον - από μέλη Δ.Ε.Π. ή από ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,
- τυχόν υποτροφίες, διακρίσεις ή βραβεία που έχει λάβει ο υποψήφιος,
- προσωπική συνέντευξη και στοιχεία σχετικά με την προσωπικότητα, τις γνώσεις, τα επαγγελματικά σχέδια και τους στόχους του υποψηφίου που θα προκύψουν από αυτήν,
- κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τα προσόντα του υποψηφίου που αποδεικνύεται από τα δικαιολογητικά που κατατίθενται,
- υποτροφία εσωτερικού του Ι.Κ.Υ.: οι υποψήφιοι με το προσόν αυτό θα γίνονται δεκτοί καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Άρθρο 5

Χρονική διάρκεια

Για την απονομή του τίτλου σπουδών του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, η ελάχιστη χρονική διάρκεια ορίζεται σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα σπουδών

Το πρόγραμμα μαθημάτων δύναται να εκτελείται και με τη χρήση καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων.

Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, τα εργαστήρια και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου του άρθρου 3, καθορίζονται ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Α' Κύκλος: Γενικές Αρχές Κλινικών Μελετών	
A1. Φάσεις Κλινικών Μελετών	
A2. Επιλογή Δείγματος για την κάθε Φάση Κλινικών Μελετών	
A3. Αρχές Τυχαιοποίησης και Αποφυγής Σφαλμάτων	15
Β' Κύκλος: Μεθοδολογία Έρευνας	
B1. Αρχές Στατιστικής Έρευνας και Εφαρμογή στις Κλινικές Μελέτες	
B2. Κριτική και Εκτίμηση Αποτελεσμάτων Δημοσιευμένων Κλινικών Μελετών και Συστηματικών Ανασκοπήσεων	15
ΣΥΝΟΛΟ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Β' Κύκλος: Μεθοδολογία Έρευνας	
B3. Σχεδιασμός Κλινικών Μελετών: από την Ιδέα στην Υλοποίηση	
B4. Συστηματικές Ανασκοπήσεις και Μετα-αναλύσεις	
B5. Ανάλυση και Δημοσίευση Αποτελεσμάτων	15
Γ' Κύκλος: Ορθή Κλινική Πρακτική και Κανονισμοί Ρυθμιστικών Αρχών	15
Γ1. Κανόνες Ορθής Κλινικής Πρακτικής	
Γ2. Επιτροπές Δεοντολογίας και Δικαιώματα Ασθενών	
Γ3. Οργάνωση και Εκτέλεση των Κλινικών Μελετών σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και Ελληνική Νομοθεσία	
ΣΥΝΟΛΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Δ' Κύκλος: Πρακτική εξάσκηση - Διπλωματική εργασία	20
Δ1. Πρακτική εξάσκηση	10
Δ2. Διπλωματική εργασία	
ΣΥΝΟΛΟ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30

Άρθρο 7
Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε σαράντα (40) άτομα κατ' έτος.

Άρθρο 8
Προσωπικό

Στο ΠΜΣ προβλέπεται να απασχοληθούν:

α) Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ,

β) Καθηγητές άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής και διδάσκοντες ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και άλλες κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008 και τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 4009/11, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 9
Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την εύρυθμη λειτουργία του -ΠΜΣ θα χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. και θα διατεθούν οι χώροι διδασκαλίας της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. και η Βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών του Ε.Κ.Π.Α.

Άρθρο 10
Διάρκεια Λειτουργίας

Το Π.Μ.Σ. «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ» θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2023-24 με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 11
Κόστος Λειτουργίας

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 Α'), το 65% του ετήσιου κόστους λειτουργίας του ΠΜΣ αφορά στις λειτουργικές δαπάνες, ανέρχεται στο ποσό των τριάντα εννέα χιλιάδων ευρώ (39.000,00 €) και αναλύεται ως εξής

ΕΙΔΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ
Δαπάνες για αναλώσιμα και άλλες προμήθειες	5.000,00 €
Δαπάνες για εκπαιδευτικό υλικό	5.000,00 €
Αμοιβές	20.000,00 €
Εξοπλισμός (γραφείου και εργαστηρίου)	5.000,00 €
Ταξίδια	2.000,00 €
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	1.000,00 €
Γενικές Δαπάνες	1.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	39.000,00 €

Το κόστος λειτουργίας του ΠΜΣ «ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ» θα καλύπτεται από διδάκτρα, χορηγίες, ερευνητικά προγράμματα, δωρεές, έσοδα από διεξαγωγή σεμιναρίων κ.ά.

Άρθρο 12
Μεταβατικές διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό λειτουργίας μεταπτυχιακών σπουδών και τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης
ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ